

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/33906

G.K.12

GÜNLÜ

Sayı : E-75833232-610

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 24.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.713160 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, Manisa Milletvekili Sayın Özgür ÖZEL tarafından tevcih edilen 7/33906 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek’te gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Mustafa VARANK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR ÖZEL'İN

7/33906 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

21 Ağustos tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da değişiklik yapılmasına dair Cumhurbaşkanlığı Kararı çerçevesinde, ilçe bazlı teşvik uygulamasına geçilmiş, bu kapsamda 53 ilde bulundukları ilin gelişmişlik düzeyinin altında olan bazı ilçelere, bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan desteklerden yararlanma olanağı getirilmiştir.

Bu kararla yatırım teşvik uygulamalarında 2'nci bölgede bulunan Manisa'nın Saruhanlı, Köprübaşı, Ahmetli, Gölçü ve Selendi ilçeleri bir alt bölgeye sağlanan desteklerden yararlanma fırsatı yakalamışlardır.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin yapılan araştırmalar göz önüne alındığında, destek verilen ilçelere kıyasla daha alt düzeyde kalkınmış olan Demirci ve Gördes ilçelerinin, söz konusu karar kapsamına alınmaması, her iki ilçede de derin bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

Örneğin bu kapsama alınmayan Demirci ilçesinin teşvikten yararlanmamasına gerekçe olarak ilçe sınırları içinde bulunan 13 adet halı fabrikası gerekçe gösterilmiştir. Oysa, Demirci ilçemiz sürekli göç vermekte ve ekonomik olarak zor günler geçirmektedir. TÜİK verilerine göre 2007 yılında nüfusu 51 bin 958 olan Demirci ilçemizin nüfusu 2019'a göre 40 bin 48'e kadar düşmüştür. Bu da Demirci ilçesindeki sanayileşmenin ilçe için yeterli olmadığı, göçü engelleyemediğinin kanıtı olarak görülmelidir.

Manisa'da olduğu gibi başka illerde de alt bölgeye sağlanan desteklerden yararlanan ilçeler hususunda bazı eleştiriler yapılmış, ilçelerin belirlenmesi sürecinde hangi kriterlerin göz önüne alındığı tartışmalara yol açmıştır.

Bu bağlamda;

Soru 1- 21 Ağustos tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da yapılan değişiklikle, 53 ilde bulunan bazı ilçelerin bulunduğu bir alt bölgesine sağlanan desteklerden yararlanma olanağı getirilmiştir. İlgili kararda yayımlanan ilçeler hangi kriterlerle belirlenmiştir?

Soru 2- Manisa'da bu karar kapsamına alınan 5 ilçenin belirlenmesinde hangi kriterler rol oynamıştır? Gördes ve Demirci ilçelerinin bu karar kapsamına alınmamasının gerekçesi nedir?

Soru 3- Sosyo-ekonomik gelişmişlik kriterleri göz önüne alındığında Manisa'nın ilçeleri nasıl sıralanmaktadır?

Soru 4- 2846 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a eklenen 7 no'lu ek tabloda yer alan ilçelerin revize edilmesi düşünülmekte midir?

Soru 5- Manisa'nın sürekli göç veren Demirci ve Gördes ilçeleri desteklerden yararlanacak ilçeler arasına eklenecek midir? Demirci ve Gördes başta olmak üzere bu tabloya ülke genelinde yeni bir ilçe eklenecek midir?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2- Bilindiği üzere, 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”da 2846 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yapılan değişiklik kapsamında 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yatırım teşvik sistemi, 2017 SEGE il ve ilçe çalışmaları neticesinde ortaya çıkan “bölgesel haritanın” üzerine kurgulanmıştır. Bu çalışmalarda; iller için 52 gösterge, ilçeler için ise 32 gösterge kapsamında, iller ve ilçeler gelişmişlik seviyelerine göre sıralanmıştır. Böylece, endeks değerlerindeki kırılımlar dikkate alınarak kendi içinde homojen olacak şekilde 6 farklı Bölge oluşturulmuş ve tüm il ve ilçelerimizin bölgesel sınıflandırmadaki konumları da bu göstergeler çerçevesinde belirlenmiştir.

Cevap 3- İlçelere ilişkin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (İlçe SEGE-2017) Türkiye'deki ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişliklerini nesnel olarak ölçmek ve karşılaştırmak amacıyla gerçekleştirilmiş bir analiz çalışmasıdır. Çalışmada; demografik, istihdam, eğitim, sağlık, rekabetçilik, mali ve yaşam kalitesi başlıkları altında sosyo-ekonomik gelişmişliği ölçen 32 adet değişken kullanılarak Güçlü Temel Bileşenler Analizi (GTBA) yönteminden yararlanılmıştır. Bu teknik genel olarak çok sayıdaki özelliğin belli bir nitelik yönünden özetlenmesine, ilçe SEGE çalışması özelinde ise her ilçe için sosyo-ekonomik gelişmişliği temsil eden tek bir skor değeri elde edilmesine imkân sağlamaktadır.

İlçe SEGE-2017 çalışması sonucuna göre Demirci ve Gördes İlçeleri Manisa sıralamasında 7 ve 11nci, Türkiye sıralamasında ise sırasıyla 316 ve 434ncü konumda yer almaktadırlar.

Bununla beraber Saruhanlı, Köprübaşı, Ahmetli, Gölarmara ve Selendi ilçeleri; Manisa'da 13, 14, 15, 16 ve 17nci sırada olup Türkiye bağlamında ise 481, 495, 527, 584 ve 621nci sırada bulunmaktadır.

Cevap 4-5- Önümüzdeki dönemlerde, en son yapılan il ve ilçe SEGE çalışmalarının güncellenmesi durumunda, teşvik bölgelerinin yenilenmesine yönelik bir çalışma da mümkün olabilecek ve Gördes ve Demirci ilçelerimizin durumları da bu kapsamda değerlendirilebilecektir.